

*Шинкарук Наталія Василівна,
кандидат юридичних наук,
Секретаріат Кабінету Міністрів України
(м. Київ, Україна)*

ЕНЕРГЕТИЧНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК СТРАТЕГІЯ ДЕРЖАВИ: ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У формуванні національної безпеки, економічної стабільності і міжнародного впливу держави важливу роль відіграє енергетична дипломатія, що охоплює широкий спектр дій, спрямованих на забезпечення стабільного постачання енергоресурсів, розширення міжнародного співробітництва і мінімізацію залежності від зовнішніх постачальників. З огляду на глобальні зміни у сфері енергетики, включаючи зростання конкуренції та екологічні виклики, важливість енергетичної дипломатії зростає. У ключовій прерогативі досягнення енергетичної безпеки України мають бути досягнення ключових напрямів, а саме: диверсифікації поставок енергетичних ресурсів, підсилення ролі енергозберігаючих технологій і поширення використання альтернативних джерел енергії, демонополізацію ринку енергетичних ресурсів; дерегуляцію ринку з боку держави; зниження рівня корупції і впливу політичної волі владних еліт на енергетичний ринок України.

На думку В.А. Хоманця, «Однією з домінуючих тенденцій світогосподарського розвитку у першій чверті ХХІ ст. є системна трансформація енергетичного базису глобальної економіки у загальному руслі Четвертої промислової революції. Головні її рушійні сили пов'язані, з одного боку, зі стрімким вичерпуванням загальнопланетарних запасів паливно-енергетичних ресурсів та досягненням ними граничних меж залучення у міжнародний господарський обіг, а з другого – зі значним загостренням глобальної екологічної проблеми та посиленням негативного впливу світового енергетичного сектору на навколишнє середовище» [1, с.77].

Геополітична нестабільність є одним із головних викликів енергетичної дипломатії, що може впливати на безперебійність постачання енергоресурсів. Конфлікти між країнами-постачальниками і споживачами, санкційна політика та економічні війни створюють додаткові ризики для енергетичної безпеки, тому

держави змушені розробляти альтернативні маршрути постачання і диверсифікувати енергетичні джерела.

Залежність від традиційних викопних енергоносіїв, що робить країни вразливими до цінових коливань на світових ринках є значним викликом, тому стратегічним напрямом енергетичної дипломатії стає розвиток відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), що сприяє енергетичній незалежності. Відновлювані джерела енергії в майбутній архітектурі енергосистеми ЄС займають ключове місце. Частка ВДЕ у 2030 році в енергоміксі ЄС становитиме щонайменше 40% – такі цілі передбачає пакет ініціатив ЄЗК «Fit for 55». Україна є невід’ємною частиною реалізації цілей ЄЗК та зменшення антропогенного впливу Європи на зміни клімату [3, с.124].

Можливості енергетичної дипломатії включають розширення міжнародного співробітництва і створення стратегічних альянсів. Взаємодія з міжнародними організаціями, укладання довгострокових контрактів та участь у багатосторонніх енергетичних проєктах дозволяють країнам зміцнювати свою позицію на глобальному ринку, а розробка нових технологій у сфері енергетики відкриває додаткові можливості для інвестицій та економічного зростання.

Активний розвиток зелених технологій та екологічно чистої енергетики є однією з перспектив енергетичної дипломатії, оскільки глобальні тенденції свідчать про поступовий перехід до низьковуглецевої економіки, що дає можливість країнам інвестувати у власні відновлювані ресурси і зменшувати залежність від традиційних енергоресурсів. На нашу думку, держава може не лише зміцнити свою енергетичну безпеку, а й отримати конкурентні переваги на міжнародній арені «шляхом застосування адміністративно-правових заходів регулювання відносин в електроенергетичній сфері, що забезпечать впровадження таких перспективних поновлюваних та нетрадиційних джерел енергії, як сонячна енергія, вітроенергетика, біогаз, біодизельне паливо та деякі інші» [2, с.4].

Розвиток водневої енергетики і створення міжнародних енергетичних коридорів є також перспективним напрямом, оскільки використання водню як альтернативного джерела енергії може забезпечити нові можливості для міжнародної кооперації і сприяти зменшенню негативного впливу енергетичного сектору на довкілля. Україна, як держава з великим енергетичним потенціалом, має значні перспективи у сфері енергетичної дипломатії, а розвиток внутрішнього енергетичного ринку і впровадження інноваційних технологій можуть сприяти зміцненню енергетичної незалежності країни. Використання природних ресурсів та інвестиції у відновлювану енергетику допоможуть посилити роль України як надійного партнера у глобальній енергетичній системі.

Таким чином, енергетична дипломатія є важливим інструментом державної стратегії, що дозволяє вирішувати складні геополітичні виклики, відкривати нові можливості для економічного розвитку і забезпечувати довгострокову енергетичну безпеку.

Література:

1. Хоманець В.А. (2025). Енергетична дипломатія у глобальних імперативах низьковуглецевого енергопереходу / Інвестиції: практика та досвід. № 1. С.77- 83.

2. Шинкарук Н.В. (2017). Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері електроенергетики: монографія. Київ: «Міленіум». 198с.
3. Shynkaruk N. (2019). Administrative and legal regulation of relations in the field of electric power industry. Kyiv: Millenium. 176 p.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.